

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/20-01/93

URBROJ: 65-20-07

Zagreb, 29. listopada 2020.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osobnoj iskaznici***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 29. listopada 2020. godine.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra unutarnjih poslova dr. sc. Davora Božinovića i državne tajnike Žarka Katića, Tereziju Gras i dr. sc. Irenu Petrijevićanin Vuksanović.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

P.Z.E. br. 13

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/20-01/07
URBROJ: 50301-21/32-20-13

Zagreb, 29. listopada 2020.

Hs**NP*022-03/20-01/93*50-20-06**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 29-10-2020		
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
022-03/20-01/93	65	
Uredbeni broj	Pril.	Vrij.
50-20-06	1	01

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osobnoj iskaznici

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17, 29/18 i 53/20), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osobnoj iskaznici.

Ovim zakonskim prijedlogom usklađuje se zakonodavstvo Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije, te se u prilogu dostavlja i Izjava o njegovoj usklađenosti s pravnom stečevinom Europske unije.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra unutarnjih poslova dr. sc. Davora Božinovića i državne tajnike Žarka Katića, Tereziju Gras i dr. sc. Irenu Petrijevčanin Vuksanović.

PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA
I DOPUNAMA ZAKONA O OSOBNOJ ISKAZNICI**

Zagreb, listopad 2020.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O OSOBNOJ ISKAZNICI

Članak 1.

U Zakonu o osobnoj iskaznici (Narodne novine, br. 62/15 i 42/20) iza članka 1. dodaju se članci 1.a i 1.b koji glase:

„Članak 1.a

Ovim Zakonom osigurava se provedba Uredbe (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje (Tekst značajan za EGP) (SL L 188, 12.7.2019).

Članak 1.b

Ministarstvo nadležno za unutarnje poslove je kontakt točka za provedbu Uredbe iz članka 1.a ovoga Zakona.“

Članak 2.

Članak 2. mijenja se i glasi:

„(1) U osobnu iskaznicu se u elektroničkom obliku pohranjuju podaci iz članka 1. stavka 1. ovoga Zakona, prikaz lica nositelja osobne iskaznice i dva otiska prstiju u interoperabilnim digitalnim formatima (u daljnjem tekstu: biometrijski identifikatori) te se mogu pohraniti identifikacijski certifikat i potpisni certifikat i podaci iz članka 6. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Identifikacijski certifikat je autentifikacijsko sredstvo visoke razine koji se koristi za elektroničku identifikaciju i autentifikaciju radi pristupa elektroničkim uslugama i/ili aktivaciju drugih autentifikacijskih sredstava.

(3) Potpisni certifikat je kvalificirani certifikat koji se koristi za podršku kvalificiranom elektroničkom potpisu koji ima istu pravnu snagu i zamjenjuje vlastoručni potpis sukladno propisima kojima je reguliran elektronički potpis.

(4) Pružatelj usluga povjerenja koji obavlja poslove izdavanja certifikata iz stavaka 2. i 3. ovoga članka je pravna osoba ovlaštena za izradu osobnih iskaznica.

(5) Pružatelj usluga povjerenja iz stavka 4. ovoga članka dužan je uspostaviti odgovarajuće mrežno mjesto za upravljanje elektroničkom osobnom iskaznicom, osiguravati sadržaje i servise vezane za korištenje osobne iskaznice, djelovati u statusu kvalificiranog pružatelja usluga povjerenja sukladno Zakonu o provedbi Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (Narodne novine, broj 62/17) te provesti integraciju u sustav e-Građani sukladno propisima o državnoj informacijskoj infrastrukturi.

(6) Putem odgovarajućeg mrežnog mjesta za upravljanje elektroničkom osobnom iskaznicom iz stavka 5. ovoga članka, osoba kojoj je na osobnoj iskaznici izdan identifikacijski certifikat ostvaruje pravo na aktivaciju odgovarajućeg programskog rješenja na pokretnim uređajima, a odgovarajuće programsko rješenje je sredstvo putem kojeg osoba upravlja svojim osobnim podacima i potvrđuje svoj elektronički identitet.

(7) Osobni podaci iz stavka 6. ovoga članka su osobni podaci koji se nalaze na obrascu osobne iskaznici i/ili drugi osobni podaci koje korisnik programskog rješenja želi unijeti u programsko rješenje.

(8) Osoba koja je aktivirala programsko rješenje za pokretne uređaje iz stavka 6. ovoga članka i ima izdan potpisni certifikat na osobnoj iskaznici, ostvaruje pravo na udaljeni osobni kvalificirani potpisni certifikat.“.

Članak 3.

U članku 3. iza stavka 2. dodaje se stavak 3. koji glasi:

„(3) Osobnu iskaznicu mora ishoditi i osoba koja je navršila 16 godina života, kojoj je sud u izvanparničnom postupku dopustio sklapanje braka te je sklopila brak, ako ima prebivalište u Republici Hrvatskoj.“.

Članak 4.

Članak 4. mijenja se i glasi:

„(1) Rok važenja osobnih iskaznica i certifikata koje sadržavaju je pet godina.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, osobna iskaznica koja je izdana osobi s navršenih 70 ili više godina ima rok važenja 40 godina.

(3) Osobna iskaznica izdana djeci do navršenih 18 godina sadržava identifikacijski certifikat.

(4) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, osobna iskaznica izdana osobi koja je navršila 16 godina života i kojoj je sud u izvanparničnom postupku dopustio sklapanje braka te je sklopila brak sadržava identifikacijski i potpisni certifikat.

(5) Osobna iskaznica izdana osobama od navršenih 18 do navršenih 70 godina sadržava identifikacijski i potpisni certifikat.

(6) Osobe s navršenih 70 godina mogu po vlastitoj želji ishoditi osobnu iskaznicu s identifikacijskim i potpisnim certifikatom ili bez njega.

(7) Osoba s navršenih 70 godina koja ishodi osobnu iskaznicu koja sadržava certifikate istekom roka važenja certifikata može nastaviti koristiti osobnu iskaznicu, ali njome neće moći obavljati elektroničku potvrdu svojeg identiteta niti će joj ona moći služiti za izradu naprednog elektroničkog potpisa.

(8) Ako osoba iz stavka 7. ovoga članka nakon isteka roka važenja certifikata želi i dalje koristiti osobnu iskaznicu za osiguranje elektroničke potvrde svojeg identiteta te za izradu naprednog elektroničkog potpisa, mora podnijeti zahtjev za izdavanje nove osobne iskaznice.

(9) Osobi kojoj je privremeno fizički nemoguće uzeti otisak papilarnih linija bilo kojeg prsta osobna iskaznica izdaje se s rokom važenja 12 mjeseci.“.

Članak 5.

U članku 5. stavku 1. točka 4. mijenja se i glasi:

„4. je oštećena na način da je otežano ili onemogućeno vizualno ili strojno čitanje podataka u vizualno ili strojno čitljivoj zoni, ako je otežano ili onemogućeno strojno čitanje biometrijskih podataka s visoko sigurnog elektroničkog nosača podataka, ako je djelomično ili u potpunosti prelomljena ili zbog bilo kojeg drugog razloga ne služi svrsi.“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Punoljetna osoba koja nema prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj mora podnijeti zahtjev za izdavanje nove osobne iskaznice prije isteka roka važenja osobne iskaznice, ako je promijenila državu u kojoj prebiva ili boravi izvan Republike Hrvatske.“.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

Članak 6.

U članku 6. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Obrazac osobne iskaznice sadržava: grb Republike Hrvatske, naziv: „Republika Hrvatska“ i dvoslovnu oznaku Republike Hrvatske otisnutu u negativu u plavom pravokutniku okruženu s 12 žutih zvjezdica, naziv: „osobna iskaznica“ i broj osobne iskaznice, međunarodni simbol za elektroničku ispravu te prostor za upis: prezimena, imena, podatka o spolu, podatka o državljanstvu, datuma rođenja, osobnog identifikacijskoga broja (OIB), roka važenja, prebivališta, datuma izdavanja, naziva policijske uprave odnosno policijske postaje koja osobnu iskaznicu izdaje i podataka za strojno čitanje. Obrazac osobne iskaznice sadržava i prostor za fotografiju te prostor za potpis osobe.“.

Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

„(3) Obrazac osobne iskaznice može sadržavati i prostor za upis podataka koji su nositelju osobne iskaznice određeni prema posebnim propisima.“.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 4. i 5.

Članak 7.

U članku 9. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Za izdavanje osobne iskaznice koja sadržava jedan ili dva certifikata podnositelj zahtjeva dužan je s pružateljem usluge povjerenja sklopiti ugovor o pružanju usluga certificiranja, kojim su definirana prava i obveze obje ugovorne strane.“.

Članak 8.

Članak 10. mijenja se i glasi:

„(1) Zahtjev za izdavanje osobne iskaznice osoba podnosi osobno.

(2) Zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za dijete odnosno osobu lišenu poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na osobna stanja podnosi zakonski zastupnik.

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. ovoga članka, osoba koja je navršila 16 godina života i kojoj je sud u izvanparničnom postupku dopustio sklapanje braka te je sklopila brak zahtjev za izdavanje osobne iskaznice podnosi osobno.

(4) Dijete do navršenih 12 godina ne mora biti nazočno prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje osobne iskaznice.

(5) Zakonski zastupnik djeteta može biti roditelj, skrbnik ili osoba kojoj je odlukom suda povjereno ostvarivanje roditeljske skrbi nad djetetom u cijelosti ili u tom dijelu.

(6) Ako zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za dijete podnese roditelj koji je na temelju sudske odluke lišen roditeljske skrbi ili mu je ograničeno pravo na ostvarivanje roditeljske skrbi ili je lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na ishođenje osobne iskaznice, Ministarstvo će rješenjem odbiti zahtjev za izdavanje osobne iskaznice.

(7) Ako se naknadno utvrdi da je osobnu iskaznicu djetetu ishodio roditelj iz stavka 6. ovoga članka, a osobnu iskaznicu djeteta odbija predati roditelju koji samostalno ostvaruje roditeljsku skrb u cijelosti ili u dijelu koji se odnosi na ishođenje osobne iskaznice, Ministarstvo će rješenjem poništiti osobnu iskaznicu.

(8) Protiv rješenja iz stavka 6. i 7. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(9) Za osobu lišenu poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na osobna stanja osobnu iskaznicu preuzima zakonski zastupnik.“.

Članak 9.

Članak 12. mijenja se i glasi:

„(1) Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje osobne iskaznice osoba je dužna dati otisak papilarnih linija kažiprsta lijeve i desne ruke.

(2) Ako osoba nema kažiprst ili je vrh kažiprsta ozlijeđen, uzima se otisak papilarnih linija srednjeg ili nekog drugog prsta, a ako nema jednu ruku, uzima se otisak papilarnih linija kažiprsta i srednjeg ili nekog drugog prsta druge ruke.

(3) Osobe kod kojih je uzimanje otisaka papilarnih linija fizički nemoguće izuzete su od obveze davanja otisaka papilarnih linija.

(4) Otisci papilarnih linija i potpis ne uzimaju se od djeteta do navršenih 12 godina.“.

Članak 10.

U članku 14. stavku 1. riječi: „davatelj usluga certificiranja“ zamjenjuju se riječima: „pružatelj usluga povjerenja“.

U stavku 6. riječ: „internog“ briše se, a riječi: „davatelj usluga certificiranja“ zamjenjuju se riječima: „pružatelj usluga povjerenja“.

Stavak 7. mijenja se i glasi:

„(7) Pružatelj usluga povjerenja mora biti evidentiran na popisu pružatelja usluga povjerenja iz članka 22. stavka 1. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014.), kao pružatelj usluga povjerenja koji obavlja usluge izdavanja kvalificiranih certifikata za kvalificirani elektronički potpis.“.

Članak 11.

U članku 16. stavku 1. iza riječi: „Punoljetna osoba“ dodaju se riječi: „i osoba iz članka 3. stavka 3. ovoga Zakona“.

U stavku 2. iza riječi: „Punoljetna osoba“ dodaju se riječi: „i osoba iz članka 3. stavka 3. ovoga Zakona“.

Članak 12.

U članku 17. stavku 4. riječ: „suspenziju“ zamjenjuje se riječju: „opoziv“.

Članak 13.

Članak 18. mijenja se i glasi:

„(1) Kod sumnje u zlouporabu certifikata iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona ili certifikata iz članka 2. stavka 8. ovoga Zakona osoba je dužna u najkraćem mogućem roku, prema ugovoru iz članka 9. stavka 3. ovoga Zakona, u najbližoj policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji predati zahtjev za opoziv certifikata ili u najbližoj policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji ili korištenjem elektroničke usluge iz članka 2. stavka 5. ovoga Zakona, predati zahtjev za suspenziju certifikata.

(2) Pružatelj usluga povjerenja iz članka 2. stavka 4. ovoga Zakona zaprimit će zahtjev nakon uspješne prethodne provjere identiteta podnositelja zahtjeva i opozvati odnosno suspendirati certifikate.

(3) Opoziv certifikata je trajan, a certifikat koji je opozvan ne može se reaktivirati.“.

Članak 14.

Članak 19. mijenja se i glasi:

„(1) U slučaju prestanka razloga za suspenziju certifikata iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona, osoba čiji su certifikati na njezin zahtjev suspendirani može osobno u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji, u roku od osam dana od dana predaje zahtjeva za suspenziju, povući zahtjev za suspenziju certifikata.

(2) Pružatelj usluga povjerenja iz članka 2. stavka 4. ovoga Zakona, zaprimivši zahtjev za povlačenje suspenzije certifikata ili nakon uspješne prethodne provjere identiteta podnositelja zahtjeva i povući suspenziju certifikata te će prethodno suspendirani certifikati ponovo postati važeći.

(3) Istekom roka od osam dana od dana suspenzije certifikata certifikati se automatski opozivaju i više se ne mogu koristiti.“

Članak 15.

U članku 23. stavku 1. iza riječi: „osobne podatke“ dodaju se riječi: „i biometrijske identifikatore“.

U stavku 2. iza riječi: „osobne podatke“ dodaju se riječi: „i biometrijske identifikatore“.

Stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Upis i elektronički unos osobnih podataka i biometrijskih identifikatora u obrazac osobne iskaznice mora se obavljati u sigurnom okruženju uz poduzimanje tehničkih, kadrovskih i organizacijskih mjera zaštite osobnih podataka i biometrijskih identifikatora koje su potrebne da bi se osobni podaci i biometrijski identifikatori zaštitili od slučajnog gubitka ili uništenja i od nedopuštenog pristupa, nedopuštene promjene, nedopuštenog objavljivanja i svake druge zlouporabe.“

Iza stavka 3. dodaje se novi stavak 4. koji glasi:

„(4) Ovlaštena pravna osoba osobne podatke i biometrijske identifikatore iz stavka 1. ovoga članka čuva na visoko siguran način do dana izrade osobne iskaznice, a najdulje 90 dana od dana izdavanja osobne iskaznice, nakon čega ih je dužna izbrisati.“

Dosadašnji stavci 4. i 5. postaju stavci 5. i 6.

Članak 16.

U članku 25. stavku 1. riječi: „stavka 5.“ zamjenjuju se riječima: „stavka 6.“

Stavak 5. mijenja se i glasi:

„(5) Nadzor nad postupkom izdavanja osobnih iskaznica u području pružanja usluga povjerenja provode državna i druga tijela određena zakonom i drugim propisima kojima se uređuje pružanje usluga povjerenja.“

Članak 17.

Članak 26. mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj ovlaštena pravna osoba ako ne poduzme tehničke, kadrovske i organizacijske mjere zaštite osobnih podataka i biometrijskih identifikatora koje su potrebne da bi se osobni podaci i biometrijski identifikatori zaštitili od slučajnog gubitka ili uništenja i od nedopuštenog pristupa, nedopuštene promjene, nedopuštenog objavljivanja i svake druge zlouporabe (članak 23. stavak 3.).

(2) Novčanom kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se za prekršaj ovlaštena pravna osoba ako osobne podatke i biometrijske identifikatore koji su joj dostavljeni radi upisa i elektroničkog unosa u obrazac osobne iskaznice čuva duže od 90 dana od dana izdavanja osobne iskaznice, odnosno ako ih nakon tog roka ne izbriše (članak 23. stavak 4.).

(3) Za prekršaje iz ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 10.000,00 kuna i odgovorna osoba u ovlaštenoj pravnoj osobi.“

Članak 18.

U članku 27. stavku 1. iza točke 1. dodaje se nova točka 2. koja glasi:

„2. koja je navršila 16 godina života i ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, a sud joj je u izvanparničnom postupku dopustio sklapanje braka te je sklopila brak, a nije ishodila osobnu iskaznicu (članak 3. stavak 3.)“.

Dosadašnja točka 2. postaje točka 3.

U dosadašnjoj točki 3. koja postaje točka 4. riječi: „stavak 3.“ zamjenjuju se riječima: „stavak 4.“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 19.

(1) Osobne iskaznice izdane na temelju odredaba Zakona o osobnoj iskaznici (Narodne novine, br. 62/15 i 42/20) s rokom važenja od pet godina i osobne iskaznice izdane na temelju odredaba Zakona o osobnoj iskaznici (Narodne novine, br. 11/02, 122/02, 31/06 i 68/13) s rokom važenja od deset godina važe do isteka roka njihova važenja.

(2) Osobne iskaznice koje su osobama s navršenih 65 ili više godina izdane bez roka važenja na temelju odredaba Zakona o osobnoj iskaznici (Narodne novine, br. 62/15 i 42/20), prestaju važiti 3. kolovoza 2031. i osobe su ih dužne zamijeniti osobnim iskaznicama koje se izdaju na temelju odredaba ovoga Zakona.

(3) Iznimno, osobe iz stavka 2. ovoga članka koje će 2. kolovoza 2021. imati 70 ili više godina moći će i nakon 3. kolovoza 2031. nastaviti koristiti svoje osobne iskaznice izdane bez roka važenja na temelju odredaba Zakona o osobnoj iskaznici (Narodne novine, br. 62/15 i 42/20).

(4) Osobe kojima su izdane osobne iskaznice bez roka važenja na temelju odredaba Zakona o osobnoj iskaznici (Narodne novine, br. 11/02, 122/02, 31/06 i 68/13), moći će nastaviti koristiti svoje osobne iskaznice i nakon 3. kolovoza 2031. i nisu ih obvezne zamijeniti osobnim iskaznicama koje se izdaju na temelju odredaba ovoga Zakona.

(5) Osobne iskaznice koje su osobama izdane bez roka važenja na temelju odredaba Zakona o osobnoj iskaznici (Narodne novine, br. 53/91, 9/92, 26/93 i 29/94) prestaju važiti 3. kolovoza 2026. i osobe su ih dužne zamijeniti osobnim iskaznicama koje se izdaju na temelju odredaba ovoga Zakona.

Članak 20.

Postupci rješavanja zahtjeva za izdavanje osobnih iskaznica započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama Zakona o osobnoj iskaznici (Narodne novine, br. 62/15 i 42/20).

Članak 21.

Ovaj Zakon objavit će se u Narodnim novinama, a stupa na snagu 2. kolovoza 2021.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Dana 12. srpnja 2019. u Službenom listu Europske unije, br. L 188, objavljena je Uredba (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje. Uredba je stupila na snagu 1. kolovoza 2019., a izravno se primjenjuje u svim državama članicama od 2. kolovoza 2021.

S obzirom da je u svrhu primjene odredbi Uredbe (EU) 2019/1157 koje se odnose na osobne iskaznice potrebno uspostaviti i odgovarajući nacionalni pravni okvir, potrebno je izmijeniti i dopuniti Zakon o osobnoj iskaznici.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Uredbom (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje, propisano je da su države članice od dana primjene ove Uredbe dužne izdavati osobne iskaznice koje će između ostalog sadržavati biometrijske identifikatore nositelja osobne iskaznice, odnosno prikaz lica nositelja osobne iskaznice i dva otiska prstiju u interoperabilnim digitalnim formatima. Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o osobnoj iskaznici uspostavlja se odgovarajući nacionalni pravni okvir, koji je potreban radi postupka izuzimanja biometrijskih identifikatora nositelja osobne iskaznice i njihove pohrane na čipu osobnih iskaznica koje će se u Republici Hrvatskoj izdavati od dana primjene navede Uredbe.

Uredba je dala okvir o rokovima važenja osobnih iskaznica u kojem države članice moraju utvrditi rok važenja svojih nacionalnih osobnih iskaznica. Također države članice moraju odlučiti o dobnoj granici od koje će uzimati otiske prstiju osobama koje žele ishoditi osobnu iskaznicu, ali također unutar okvira koji je zadala Uredba.

Uredba propisuje obvezu otiskivanja na obrazac osobne iskaznice razlikovne oznake u obliku dvoslovne oznake države članice koja izdaje osobnu iskaznicu otisnutu u negativu u plavom pravokutniku i okruženu s 12 žutih zvjezdica što će olakšati vizualni pregled osobne iskaznice, posebno u slučajevima kada nositelj osobne iskaznice ostvaruje pravo na slobodno kretanje. Uredbom je ostavljeno razdoblje od deset godina za postupno ukidanje osobnih iskaznica koje ne udovoljavaju kriterijima propisanim Uredbom. Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o osobnoj iskaznici propisano je da će rok važenja hrvatskih osobnih iskaznica biti pet godina, što je u okviru rokova koje je dala Uredba te je propisano da se otisci prstiju neće uzimati od djece mlađe od 12 godina. Također je propisano da će obrazac osobne iskaznice osim nacionalnih obilježja sadržavati i obilježje Europske unije u obliku dvoslovne oznake RH otisnute u negativu u plavom pravokutniku i okruženu s 12 žutih zvjezdica.

Zakon o osobnoj iskaznici (Narodne novine, br. 62/15 i 42/20) predstavljao je normativnu osnovu za provedbu projekta elektroničke osobne iskaznice, čijim završetkom je u Republici Hrvatskoj uvedena elektronička osobna iskaznica. Svrha projekta uvođenja elektroničke osobne iskaznice bila je poticanje i praćenje razvoja informacijskog društva te razvoja informacijskog sustava državne uprave (e-uprava), pružanje korisnički orijentiranih elektroničkih javnih usluga te potreba aktivnog sudjelovanja svih korisnika (građana i gospodarskih subjekata) u korištenju i razvoju elektroničkih servisa.

Osobna iskaznica koja se izdaje na temelju važećeg Zakona o osobnoj iskaznici sadržava elektronički nosač podataka (čip) na kojem su pohranjeni podaci koji su ispisani u vizualnoj zoni kartice osobne iskaznice, a uz to se na čipu pohranjuju jedan ili dva certifikata i to identifikacijski i potpisni certifikat. Identifikacijski certifikat je autentifikacijsko sredstvo visoke razine koji se koristi za elektroničku identifikaciju i autentifikaciju radi pristupa elektroničkim uslugama i/ili aktivaciju drugih autentifikacijskih sredstava. Potpisni certifikat je kvalificirani certifikat koji se koristi za podršku kvalificiranom elektroničkom potpisu koji ima istu pravnu snagu i zamjenjuje vlastoručni potpis sukladno propisima kojima je reguliran elektronički potpis.

Predloženim izmjenama i dopunama Zakona o osobnoj iskaznici omogućuje se stvaranje tehničkih preuvjeta za korištenje elektroničkih funkcionalnosti osobne iskaznice i na drugim uređajima osim računala te potpuna digitalizaciju svih usluga tijela državne uprave prema građanima - sve sukladno najboljim praksama iz drugih država članica EU.

S obzirom na činjenicu kako sve veći broj građana danas koristi digitalne tehnologije na pokretnim uređajima, daljnji smjer razvoja tehnologije će svakako zahtijevati razvoj digitalne osobne iskaznice na pokretnim uređajima. Stoga će u budućem razdoblju Ministarstvo unutarnjih poslova pokrenuti ograničeni pilot projekt za razvoj elektroničke osobne iskaznice na mobilnim uređajima.

III. OBJAŠNJENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Članak 1.

1. kolovoza 2019. stupila je na snagu Uredba (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje, kojom je propisano da su države članice od dana primjene ove Uredbe dužne izdavati osobne iskaznice koje između ostalog sadrže biometrijske identifikatore nositelja osobne iskaznice, odnosno prikaz lica nositelja osobne iskaznice i dva otiska prstiju u interoperabilnim digitalnim formatima. Uredba je dala i okvir o rokovima važenja osobnih iskaznica u okviru kojeg države članice moraju utvrditi rok važenja svojih nacionalnih osobnih iskaznica. Također, države članice moraju odlučiti o dobnoj granici od koje će uzimati otiske prstiju osobama koje žele ishoditi osobnu iskaznicu, ali unutar okvira koji je zadala Uredba.

Postupak izdavanja osobnih iskaznica u Republici Hrvatskoj reguliran je Zakonom o osobnoj iskaznici (Narodne novine, br. 62/15 i 42/20) kojeg je potrebno izmijeniti i dopuniti kako bi se regulirala pitanja vezana uz osobne iskaznice za koje Uredba Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava

koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje daje okvir prema kojem države članice moraju odlučiti vezano uz svoje osobne iskaznice. Prema tome, izmjenama i dopunama ovoga Zakona osiguravaju se uvjeti za provedbu Uredbe (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća.

Članak 9. Uredbe (EU) 2019/1157 nalaže da svaka država članica imenuje barem jedno središnje tijelo kao točku za kontakt za provedbu Uredbe te je u ovom članku dodana odredba kojom je propisano da je Ministarstvo nadležno za unutarnje poslove kontakt točka za provedbu navedene Uredbe.

Članak 2.

Članak 2. važećeg Zakona o osobnoj iskaznici je izmijenjen kako bi se propisalo da se u osobnu iskaznicu u elektroničkom obliku pohranjuju i prikaz lica nositelja osobne iskaznice i dva otiska prstiju u interoperabilnim digitalnim formatima, odnosno biometrijski identifikatori, a što zahtijeva Uredba (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje. Izmjene u ovom članku predlažu se i radi usklađivanja terminologije s odredbama Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ.

Odredbe stavaka 6. i 7. predložene su kako bi se premostio tehnološki jaz koji je nastao razvojem tehnologije u razdoblju od donošenja Zakona o osobnoj iskaznici 2015. do danas. Predloženim odredbama omogućuje se stvaranje tehničkih preduvjeta za korištenje elektroničkih funkcionalnosti osobne iskaznice i na drugim uređajima osim računala te potpuna digitalizaciju svih usluga tijela državne uprave prema građanima - sve sukladno najboljim praksama iz drugih država članica EU.

Odgovarajuće programsko rješenje za pokretne uređaje iz stavka 6. ovoga članka osigurat će pravna osoba ovlaštena za izradu osobnih iskaznica, odnosno Agencija za komercijalnu djelatnost. Odgovarajuće programsko rješenje za pokretne uređaje neće se dodatno naplaćivati. Građanin će, nakon što preuzme u policijskoj upravi ili postaji osobnu iskaznicu i aktivacijske podatke, aktivirati svoj pristup na odgovarajućem mrežnom mjestu za upravljanje elektroničkom osobnom iskaznicom, kao što čini i sada nakon ishoda elektroničke osobne iskaznice. Postupak aktivacije na odgovarajućem mrežnom mjestu za upravljanje elektroničkom osobnom iskaznicom - Portalu eOI (www.eid.hr) sastoji se od tri koraka:

1. prva prijava na Portalu eOI i promjena inicijalne zaporke
2. preuzimanje besplatnog softverskog paketa i uputa za aktivaciju elektroničkog dijela osobne iskaznice
3. aktivacija elektroničkog dijela i promjena inicijalnog PIN-a

Nakon toga građanin će preuzeti besplatno odgovarajuće programsko rješenje za pokretne uređaje, odnosno ID mobilnu aplikaciju i u istoj će se prijaviti na prethodno kreirani pristup na Portalu eOI. Odgovarajuće programsko rješenje za pokretne uređaje, odnosno ID aplikacija je nakon toga spremna za korištenje i omogućuje jednostavnu prijavu na sustav e-Građani najvišom razinom sigurnosti, kao i pravovaljano elektroničko potpisivanje putem mobilnih telefona ili putem onih uređaja na kojima ne postoji mogućnost čitanja elektroničkih osobnih

iskaznica (npr. tableti). U ovim slučajevima odgovarajuće programsko rješenje za pokretne uređaje, odnosno ID aplikacija zamjenjuje potpisni certifikat koji je na osobnoj iskaznici.

Detaljnije organizacijske i tehničke mjere uredit će se Pravilnikom o obrascima i evidenciji osobnih iskaznica te organizacijskim, tehničkim i sigurnosnim mjerama u postupku izdavanja osobnih iskaznica, kojeg donosi ministar unutarnjih poslova.

Članak 3.

Članak 3. važećeg Zakona o osobnoj iskaznici je dopunjen kako bi se propisala obveza osobe koja je navršila 16 godina života i kojoj je sud u izvanparničnom postupku dopustio sklapanje braka sukladno odredbama Obiteljskog zakona (Narodne novine, br. 103/15 i 98/19) te je sklopila brak i ima prebivalište u Republici Hrvatskoj, da mora ishoditi osobnu iskaznicu kao i punoljetna osoba.

Članak 4.

Uredba (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje propisuje da rok važenja osobnih iskaznica koje se izdaju osobama koje imaju 70 ili više godina može biti dulji od deset godina.

Također, propisuje da se osobna iskaznica izdaje s rokom važenja od 12 mjeseci ili manje osobama kojima je privremeno fizički nemoguće uzeti otisak papilarnih linija bilo kojeg prsta. Stoga su u članku 4. važećeg Zakona o osobnoj iskaznici izmijenjene odredbe kojima je propisan neograničeni rok važenja hrvatskih osobnih iskaznica koje se izdaju osobama s navršениh 65 godina, na način da je dobna granica pomaknuta na 70 godina. Za osobne iskaznice izdane osobama s navršениh 70 ili više godina propisan je rok važenja 40 godina, kako nositelji tih osobnih iskaznica ne bi imali problema prilikom kontrole osobnih iskaznica na uređajima za kontrolu koji su uglavnom podešeni tako da u rubrici u koju se upisuje rok važenja očitavaju određeni datum, tako da riječ „trajno“ i u slučaju kad je prevedena na engleski jezik, predstavlja problem za očitavanje roka važenja.

Nadalje, dodana je odredba kojom je propisano da osobna iskaznica koja je izdana osobi koja je navršila 16 godina života i kojoj je sud u izvanparničnom postupku dopustio sklapanje braka te je sklopila brak sadržava identifikacijski i potpisni certifikat, kao što sadržava i osobna iskaznica koja je izdana punoljetnoj osobi, jer te osobe sklapanjem braka stječu poslovnu sposobnost. S obzirom da se u Republici Hrvatskoj razvija sve veći broj elektroničkih usluga za pristup kojima je potrebna identifikacija i autentifikacija, izmijenjena je odredba koja propisuje da osobne iskaznice sadrže identifikacijski certifikat tek kada se izdaju djeci s navršениh pet godina te je propisano da osobna iskaznica koja se izdaje djeci do navršениh 18 godina sadrži identifikacijski certifikat, što znači da će identifikacijski certifikat sadržavati i osobne iskaznice izdane djeci mlađoj od pet godina. U ovom članku je dodana i odredba koja regulira rok važenja osobnih iskaznica izdanih osobama kojima je privremeno fizički nemoguće uzeti otisak papilarnih linija bilo kojeg prsta.

Članak 5.

Odredba članka 5. stavka 1. točke 4. je izmijenjena na način da je propisano da osoba mora zamijeniti važeću osobnu iskaznicu i u slučaju kada je otežano ili onemogućeno strojno čitanje biometrijskih podataka s visoko sigurnog elektroničkog nosača podataka, s obzirom da

će osobne iskaznice koje će se izdavati od dana stupanja na snagu ovoga Zakona biti biometrijske isprave. Također je dodana odredba koja obvezuje punoljetnu osobu koja nema prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj da mora podnijeti zahtjev za izdavanje nove osobne iskaznice prije isteka roka važenja osobne iskaznice, ako je promijenila državu u kojoj prebiva ili boravi izvan Republike Hrvatske. Odredba je dodana iz razloga što je člankom 30. stavkom 2. Zakona o registru birača (Narodne novine, br. 144/12, 105/15 i 98/19) propisano da zahtjev za aktivnu registraciju ne podnose birači kojima je izdana osobna iskaznica s podatkom o prebivalištu izvan Republike Hrvatske, osim ako žele glasovati na području drugog diplomatsko-konzularnog predstavništva, odnosno u Republici Hrvatskoj. Ažuriranje podataka za birače u vrijeme raspisanih izbora odražava se na provedbu aktivne registracije po službenoj dužnosti prema podatku o prebivalištu upisanom u osobnoj iskaznici, što je propisano člankom 30. stavkom 2. Zakona o registru birača. To ima za posljedicu da se birače mora aktivno registrirati na adresu iz osobne iskaznice što na dan izbora uzrokuje nezadovoljstvo birača, posebno u slučaju kad je birač promijenio državu prebivališta.

Članak 6.

Odredba članka 6. Zakona o osobnoj iskaznici koja propisuje što sadržava osobna iskaznica izmijenjena je kako bi se dodalo da obrazac osobne iskaznice, osim nacionalnih obilježja, sadržava i dvoslovnu oznaku Republike Hrvatske otisnutu u negativu u plavom pravokutniku okruženu s 12 žutih zvjezdica, kao što to zahtijeva Uredba (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje.

U ovom članku je dodana i odredba koja propisuje da obrazac osobne iskaznice može sadržavati i prostor za upis podataka koji su nositelju osobne iskaznice određeni prema posebnim propisima, kao što su primjerice podaci koji su nositelju osobne iskaznice određeni prema propisima o zdravstvenom osiguranju, a ministar unutarnjih poslova će pravilnikom kojim propisuje izgled obrasca osobne iskaznice propisati na kojem dijelu obrasca osobne iskaznice će se upisivati ti podaci.

Članak 7.

Ovom odredbom izmijenjena je odredba članka 9. stavka 3. Zakona o osobnoj iskaznici radi usklađivanja terminologije s odredbama Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ.

Članak 8.

Odredbe članka 10. važećeg Zakona su izmijenjene na način da je propisano da osoba koja je navršila 16 godina života i kojoj je sud u izvanparničnom postupku dopustio sklapanje braka zahtjev za izdavanje osobne iskaznice podnosi osobno jer je sklapanjem braka stekla poslovnu sposobnost.

Također su brisane odredbe članka 10. Zakona o osobnoj iskaznici koje su propisivale obvezu sudjelovanja oba roditelja u postupku izdavanja osobne iskaznice djetetu. Naime, u provedbi Zakona o osobnoj iskaznici pojavilo se niz problema prilikom ishoda osobnih iskaznica

djeci kada jedan od roditelja nije zbog objektivnih razloga mogao sudjelovati u postupku ishođenja osobne iskaznice ili mu je bila znatno otežana mogućnost davanja suglasnosti drugom roditelju da on samostalno provede postupak ishođenja osobne iskaznice djetetu. Predloženim izmjenama odredbi članka 10. Zakona o osobnoj iskaznici omogućit će se da bilo koji od roditelja, kao zakonski zastupnik djeteta, podnese zahtjev i preuzme izradenu osobnu iskaznicu svojeg djeteta. Navedeno je u skladu s odredbama članka 99. Obiteljskog zakona (Narodne novine, br. 103/15 i 98/19) prema kojima roditelji koji ostvaruju roditeljsku skrb imaju dužnost i pravo u osobnim i imovinskim pravima sporazumno zastupati svoje dijete u odnosu prema trećima, a smatra se da je jedan roditelj dao svoj pristanak drugom roditelju da može zastupati dijete bez njegove izričite suglasnosti, osim kad se traži izričita pisana suglasnost drugog roditelja sukladno odredbama članaka 100. i 101. ovoga Zakona. Odredbe članaka 100. i 101. Obiteljskog zakona reguliraju zastupanje u vezi s bitnim osobnim pravima djeteta i zastupanje djeteta u vezi s njegovom vrijednijom imovinom, odnosno imovinskim pravima, u što ne spada ishođenje osobne iskaznice djetetu. Zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za dijete neće moći podnijeti roditelj koji je na temelju sudske odluke lišen roditeljske skrbi ili mu je ograničeno pravo na ostvarivanje roditeljske skrbi ili je lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na ishođenje osobne iskaznice, odnosno nadležna policijska uprava ili postaja će tom roditelju rješenjem odbiti zahtjev za izdavanje osobne iskaznice djetetu.

Članak 9.

Ovom odredbom je izvršena izmjena članka 12. Zakona o osobnoj iskaznici radi preciznijeg izričaja.

Također je brisana dosadašnja odredba članka 12. stavka 5. Zakona o osobnoj iskaznici kako bi se prilikom svakog podnošenja zahtjeva za izdavanje osobne iskaznice izuzeti otisci papilarnih linija prstiju podnositelja zahtjeva usporedili s otiscima papilarnih linija koje su za tu osobu već ranije pohranjeni u elektroničkom obliku na informacijskom sustavu Ministarstva unutarnjih poslova.

Članak 10.

Ovom odredbom je u članku 14. Zakona o osobnoj iskaznici izvršeno terminološko usklađivanje pojmova s odredbama Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ.

Članak 11.

Ovom odredbom je u članku 16. Zakona o osobnoj iskaznici izjednačena obveza punoljetnih osoba i osoba s navršenih 16 godina života, kojima je sud u izvanparničnom postupku dopustio sklapanje braka te su sklopile brak, u pogledu načina korištenja osobnih iskaznica.

Članci 12., 13. i 14.

Izmijenjene su odredbe članaka 17., 18. i 19. važećeg Zakona o osobnoj iskaznici radi jasnijeg propisivanja načina postupanja u slučaju sumnje u zlouporabu certifikata koje sadrži osobna iskaznica. Ako se zahtjev za suspenziju certifikata ili povlačenje zahtjeva za suspenziju certifikata obavlja korištenjem elektroničke usluge putem portala elektroničke osobne

iskaznice (<https://eoi.akd.hr>), podnositelj zahtjeva mora se prethodno identificirati unošenjem najmanje korisničkog imena i lozinke. Taj proces se obavlja i sada prema odredbama važećeg Zakona o osobnoj iskaznici. Odredbe koje propisuju da će pružatelj usluga povjerenja zaprimiti zahtjev za suspenziju certifikata ili povlačenje zahtjeva za suspenziju certifikata nakon uspješne prethodne provjere identiteta podnositelja predložene su iz razloga što je prilikom EU Peer reviewa (proces ocjene zadovoljenja eIDAS kriterija elektroničke osobne iskaznice kao vjerodajnice koju je Republika Hrvatska prijavila za interoperabilnost), dobivena primjedba od predstavnika Savezne Republike Njemačke kako nigdje u nacionalnom zakonu nije navedeno da pružatelj usluga povjerenja odnosno izdavatelj certifikata treba provjeriti identitet osobe koja podnosi zahtjev za suspenziju/opoziv certifikata.

Predstavnici Agencije za komercijalnu djelatnost koja je pružatelj usluga povjerenja odnosno izdavatelj certifikata u izlaganju i demonstraciji u Bruxelles-u su dokazali da se provjera identiteta zaista i obavlja, no primjedba je ostala naznačena kao minorna u finalnom izvještaju (link:<https://ec.europa.eu/cefdigital/wiki/display/EIDCOMMUNITY/Croatia?preview=/62885743/65972556/Peer%20review%20report%20Croatian%20eID%20%20final%20v.%201.0.pdf>). Stoga je potrebno ovo pitanje regulirati ovim izmjenama Zakona o osobnoj iskaznici, kako bi se otklonila eventualna pitanja na tu temu u idućim nadzorima.

Članak 15.

S obzirom da će osobne iskaznice koje će se izdavati od dana stupanja na snagu ovoga Zakona biti biometrijske isprave, odredba članka 23. stavaka 1., 2. i 3. Zakona o osobnoj iskaznici dopunjena je na način da je propisano da će policijske uprave ili postaje dostavljati pravnoj osobi koja je ovlaštena za tehničku izradu osobnih iskaznica i biometrijske identifikatore osobe za koju se izrađuje osobna iskaznica kako bi se oni pohranili na čipu osobne iskaznice.

Također je propisana obveza ovlaštene pravne osobe da osobne podatke i biometrijske identifikatore koji su joj dostavljeni radi personalizacije osobnih iskaznica čuva na visoko siguran način do dana izrade osobne iskaznice, a najdulje 90 dana od dana izdavanja osobne iskaznice, nakon čega ih je dužna izbrisati, sukladno odredbama Uredbe (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje.

Članak 16.

Odredbe članka 25. Zakona o osobnoj iskaznici izmijenjene su radi terminološkog usklađivanja pojmova s odredbama Zakona o provedbi Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ.

Članak 17.

Članak 26. Zakona o osobnoj iskaznici je izmijenjen i dopunjen radi usklađivanja ove prekršajne odredbe s odredbom normativnog dijela Zakona te radi mogućnosti pokretanja prekršajnog postupka protiv ovlaštene pravne osobe koja izrađuje osobne iskaznice ako osobne podatke i biometrijske identifikatore koji su joj dostavljeni radi upisa i elektroničkog

unosa u obrazac osobne iskaznice čuva duže od 90 dana od dana izdavanja osobne iskaznice, odnosno ako ih nakon tog roka ne izbriše.

Članak 18.

S obzirom da je u članku 3. Zakona o osobnoj iskaznici dodana odredba kojom je propisana obveza osobama koje su navršile 16 godina života i kojima je sud u izvanparničnom postupku dopustio sklapanje braka te su sklopile brak, da moraju ishoditi osobnu iskaznicu ako imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, dopunjen je članak 27. važećeg Zakona odredbom koja će omogućiti sankcioniranje osobe koja krši navedenu obvezu. Također je zbog izmjena u članku 5. izvršena izmjena u prekršajnoj odredbi kako bi se naznačilo zbog kršenja koje materijalne odredbe iz članka 5. se propisuje prekršajna sankcija.

Članak 19.

Odredbama ovoga članka propisano je postupno ukidanje osobnih iskaznica koje ne ispunjavaju zahtjeve propisane Uredbom (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje.

Navedena Uredba propisuje da osobne iskaznice koje ne ispunjavaju zahtjeve iz članka 3. te Uredbe prestaju važiti po njihovu isteku ili 3. kolovoza 2031., ovisno o tome što nastupi ranije.

Navedena Uredba propisuje i izuzetke i to za:

- osobne iskaznice koje ne zadovoljavaju minimalne sigurnosne standarde utvrđene u dijelu 2. dokumenta 9303 ICAO-a ili koje ne sadržavaju funkcionalnu strojno čitljivu zonu, a koje prestaju važiti po njihovu isteku ili 3. kolovoza 2026., ovisno o tome što nastupi ranije.
- osobne iskaznice osoba koje će 2. kolovoza 2021. imati 70 ili više godina, a koje zadovoljavaju minimalne sigurnosne standarde utvrđene u dijelu 2. dokumenta 9303 ICAO-a i koje sadržavaju funkcionalnu strojno čitljivu zonu, koje prestaju važiti po njihovu isteku.

Hrvatske elektroničke osobne iskaznice koje se izdaju na temelju Zakona o osobnoj iskaznici koji je stupio na snagu 2015. izdaju se s rokom važenja pet godina, tako da će osobne iskaznice koje će biti izdane do 2. kolovoza 2021., kada stupa na snagu naprijed navedena Uredba, prestati važiti 2026. te im zbog stupanja na snagu Uredbe neće biti skraćen rok važenja. Također, osobne iskaznice izdane na temelju odredaba Zakona o osobnoj iskaznici (Narodne novine, br. 11/02, 122/02, 31/06 i 68/13) do 5. lipnja 2015. s rokom važenja od deset godina prestat će važiti 2025. te im zbog stupanja na snagu Uredbe neće biti skraćen rok važenja.

Međutim, na temelju Zakona o osobnoj iskaznici koji je stupio na snagu 2015., osobama s navršenih 65 godina osobne iskaznice koje ne sadrže certifikate izdaju se bez roka važenja. Stoga će osobama kojima su osobne iskaznice izdane nakon 8. lipnja 2015. bez roka važenja, osobne iskaznice prestati važiti 3. kolovoza 2031. i osobe će ih morati zamijeniti novim biometrijskim osobnim iskaznicama. Iznimno, osobe kojima su osobne iskaznice izdane 8. lipnja 2015. i nakon tog datuma, bez roka važenja i koje će 2. kolovoza 2021. imati 70 ili više

godina, moći će nastaviti koristiti svoje osobne iskaznice, odnosno neće ih morati mijenjati novim biometrijskim osobnim iskaznicama.

Jednako tako, osobe kojima su osobne iskaznice izdane u razdoblju od 1. siječnja 2003. do 5. lipnja 2015. bez roka važenja i koje će 2. kolovoza 2021. imati 70 ili više godina, moći će nastaviti koristiti svoje osobne iskaznice, odnosno neće ih morati zamijeniti novima.

Osobama kojima su osobne iskaznice izdane u razdoblju od 8. listopada 1991. do 31. prosinca 2002. bez roka važenja, osobne iskaznice će prestati važiti 3. kolovoza 2026., jer ne zadovoljavaju minimalne sigurnosne standarde i osobe će ih morati zamijeniti novim biometrijskim osobnim iskaznicama.

Članak 20.

Ovom odredbom propisano je da će se postupci rješavanja zahtjeva za izdavanje osobnih iskaznica započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršiti prema odredbama Zakona o osobnoj iskaznici (Narodne novine, broj 62/15).

Članak 21.

Ovom odredbom propisan je dan stupanja na snagu ovoga Zakona.

IV. FINANCIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Na 2. izvanrednoj sjednici održanoj 11. rujna 2020. Hrvatski sabor je donio zaključak da se prihvaća Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osobnoj iskaznici, a da će se sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja uputiti predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

Prihvaćeni su prijedlozi Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora te su nomotehnički uređene odredbe članaka 2., 4., 7., 9. i 18. i dorađen je izričaj odredbe članka 22.

U članku 4. kojim se mijenja članak 4. važećeg Zakona o osobnoj iskaznici izmijenjena je odredba stavka 2. na način da je propisano da osobne iskaznice koje su izdane osobama s navršenih 70 ili više godina imaju rok važenja 40 godina, kako nositelji tih osobnih iskaznica ne bi imali problema prilikom kontrole osobnih iskaznica na uređajima za kontrolu koji su uglavnom podešeni tako da u rubrici u koju se upisuje rok važenja očitavaju određeni datum, tako da riječ „trajno“ i u slučaju kad je prevedena na engleski jezik predstavlja problem za očitavanje roka važenja. S obzirom na navedenu izmjenu, brisan je članak 7. koji je sadržavao odredbu prema kojoj se rubrika u obrascu osobne iskaznice u koju se upisuje rok

važenja osobne iskaznice izdane osobi s navršenih 70 i više godina popunjava i na engleskom jeziku.

Predlagatelj je nakon dodatnih razmatranja izmijenio odredbe članka 10. Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osobnoj iskaznici kako bi se roditeljima olakšalo ishodenje osobne iskaznice za njihovu djecu, na način da su brisane odredbe koje su propisivale obvezu sudjelovanja oba roditelja u postupku izdavanja osobne iskaznice djetetu. Naime, u provedbi Zakona o osobnoj iskaznici pojavilo se niz problema prilikom ishodenja osobnih iskaznica djeci kada jedan od roditelja nije zbog objektivnih razloga mogao sudjelovati u postupku ishodenja osobne iskaznice ili mu je bila znatno otežana mogućnost davanja suglasnosti drugom roditelju da on samostalno provede postupak ishodenja osobne iskaznice djetetu. Predloženim izmjenama odredbi članka 10. Zakona o osobnoj iskaznici omogućit će se da bilo koji od roditelja, kao zakonski zastupnik djeteta, podnese zahtjev i preuzme izrađenu osobnu iskaznicu svojeg djeteta. Navedeno je u skladu s odredbama članka 99. Obiteljskog zakona (Narodne novine, br. 103/15 i 98/19) prema kojima roditelji koji ostvaruju roditeljsku skrb imaju dužnost i pravo u osobnim i imovinskim pravima sporazumno zastupati svoje dijete u odnosu prema trećima, a smatra se da je jedan roditelj dao svoj pristanak drugom roditelju da može zastupati dijete bez njegove izričite suglasnosti, osim kad se traži izričita pisana suglasnost drugog roditelja sukladno odredbama članaka 100. i 101. ovoga Zakona. Odredbe članaka 100. i 101. Obiteljskog zakona reguliraju zastupanje u vezi s bitnim osobnim pravima djeteta i zastupanje djeteta u vezi s njegovom vrijednijom imovinom, odnosno imovinskim pravima u što ne spada ishodenje osobne iskaznice djetetu.

Izvršena je i korekcija u članku 17., kojim se mijenjaju odredbe članka 26. Zakona o osobnoj iskaznici te su prekršajne odredbe članka 26. usklađene s normativnim dijelom Zakona.

VI. PRIJEDLOZI, PRIMJEDBE I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA, KOJI NISU PRIHVAĆENI TE RAZLOZI NEPRIHVAĆANJA

Prijedlog saborskog Odbora za unutarnju politiku i nacionalnu sigurnost, zastupnika u Hrvatskom saboru Mire Bulja i Miroslava Tuđmana, prema kojem bi trebalo razmotriti mogućnost da Republika Hrvatska snosi trošak izdavanja osobnih iskaznica građanima ili pojedinoj kategoriji građana, nije predmetom ovoga Zakona, jer se njegovim odredbama ne propisuje cijena i način plaćanja naknade za izdavanje osobne iskaznice.

Vezano uz prijedlog istog Odbora i zastupnika Anke Mrak Taritaš, Ružice Vukovac i Miroslava Tuđmana da se produži rok važenja osobnih iskaznica s obzirom na mogućnost produženja roka važenja certifikata, odnosno da rok važenja osobnih iskaznica ne bude vezan uz rok važenja certifikata, valja naglasiti da Uredba o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje ne obvezuje države članice na izdavanje ID dokumenata, a u slučajevima kada država izdaje ID dokumente tada je na njima obvezna prisutnost beskontaktnog elektroničkog dijela sukladno ICAO (International Civil Aviation Organization) zahtjevima, na kojem su pohranjeni biometrijski identifikatori nositelja dokumenta te za navedeno propisuje rok važenja od pet do deset godina. Zakonom o osobnoj iskaznici, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 29. svibnja 2015., a u svrhu digitalizacije društva, na osobnoj iskaznici uveden je kontaktni elektronički dio koji sadržava identifikacijski i potpisni certifikat kojima je omogućeno kod korištenja elektroničkih usluga na siguran način identificirati se i elektronički potpisivati jednakopravno vlastoručnom

potpisu. Životni vijek kontaktnog elektroničkog dijela je pet godina, što je i razlog zbog kojeg je propisano važenje elektroničke osobne iskaznice na isti period.

Vezano uz prijedlog saborske zastupnice Anke Mrak Taritaš da se u osobnu iskaznicu doda funkcionalnost zdravstvene iskaznice i vozačke dozvole, valja istaknuti da prijedlog ovoga Zakona sadrži odredbu prema kojoj obrazac osobne iskaznice može sadržavati i prostor za upis podataka koji su nositelju osobne iskaznice određeni prema posebnim propisima čime je otvorena mogućnost dodavanja u osobnu iskaznicu podataka koji se odnose na osiguranike u sustavu zdravstvenog osiguranja, a koje sada sadrži zdravstvena iskaznica, čime bi se funkcionalnost zdravstvene iskaznice prenijela na osobnu iskaznicu te bi prestala potreba izdavanja zdravstvenih iskaznica. Što se tiče funkcionalnosti vozačke dozvole u osobnoj iskaznici ističe se da se vozačke dozvole u zemljama članicama EGP-a izdaju u skladu s odredbama Direktive 2006/126/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. prosinca 2006. o vozačkim dozvolama i njenim kasnijim izmjenama, kojom je propisan izgled i sadržaj vozačkih dozvola izdanih u državama članicama EGP-a, tako da osobna iskaznica ne može sadržavati funkcionalnost vozačke dozvole.

U ime Kluba zastupnika SDP-a zastupnik Željko Pavić postavio je pitanje hoće li se napraviti neki koraci kako bi i drugi pružatelji usluga povjerenja imali mogućnost izdavanja certifikata, jer da se Zakonom propisuje jednog obveznog pružatelja usluga povjerenja koji je jedini ovlašten izdavati certifikate na osobnim iskaznicama, a što nije u skladu s pravom Europske unije kojim se uređuje zaštita tržišnog natjecanja na unutarnjem tržištu, jer se tako omogućuje zlouporaba vladajućeg položaja na tržištu pružanja usluga povjerenja u Republici Hrvatskoj od strane jednog poduzetnika. Vezano uz navedeno valja istaknuti da je Zakonom o osobnoj iskaznici, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 29. svibnja 2015. i Odlukom Vlade Republike Hrvatske o određivanju pravne osobe u državnom vlasništvu ovlaštene za obavljanje poslova u vezi s osobnim iskaznicama od 24. lipnja 2015., kojom je određeno da će Agencija za komercijalnu djelatnost d.o.o. obavljati poslove tehničke izrade osobnih iskaznica i izdavanja kvalificiranih certifikata, uspostavljen model u kojem su neodvojivo povezane uloge vezane uz poslove na izradi elektroničke osobne iskaznice i određene u jednoj pravnoj osobi u državnom vlasništvu. Navedeni model je utemeljen na sigurnosnim, financijskim i tehničkim prednostima.

Isti zastupnik u ime Kluba zastupnika SDP-a predložio je da se u članku 5. Zakona o osobnoj iskaznici briše stavak 3. te da se izrade informatički servisi koji će automatski izraditi predmetni zahtjev i poslati ga pružatelju usluga certificiranja bez bilo kakve aktivnosti građana, odnosno budući da se prema trenutnim propisima zahtjev za opoziv mora potpisati, ukoliko nije moguće da se taj dio propisa promijeni na način da zahtjev generiran servisom bude prihvaćen kao i potpisani zahtjev. Predlaže da se članak 5. stavak 3. promijeni na način da se navede da će informatički servis generirati zahtjev, a građanin je dužan taj zahtjev digitalno potpisati i poslati pružatelju usluga certificiranja.

Vezano uz navedeni prijedlog valja navesti da Ministarstvo unutarnjih poslova nije nadležno za vođenje evidencije o promjeni osobnog imena. Iz državnih matica se u evidencije Ministarstva unutarnjih poslova elektronički šalju promjene podataka o osobnom imenu (npr. koje nastaju uslijed sklapanja braka i promjene prezimena), ali je uočeno da se u okviru tih obavijesti ponekad generira zapis o promjeni kod određenih ispravaka podataka u državnim maticama, tako da bi u slučaju automatskog generiranja zahtjeva došlo do opoziva certifikata i u slučajevima kada se ne radi o promjeni podataka o osobnom imenu nego samo o ispravku

podataka u maticama. Time bi se građanima onemogućilo korištenje certifikatima zbog okolnosti koje su izvan kontrole Ministarstva unutarnjih poslova.

Prema sada važećoj odredbi članka 5. stavka 3. Zakona o osobnoj iskaznici, koja ovim izmjenama i dopunama nije mijenjana, osoba čiji su se osobni podaci promijenili može na Portalu eOI elektronički pokrenuti postupak opoziva ili suspenzije certifikata bez obveze potpisivanja zahtjeva, uz uvjet da se identificira svojim OIB-om i lozinkom.

Vežano uz prijedlog zastupnice Dragane Jeckov da se s obzirom na značaj čuvanja i zaštite osobnih podataka revidiraju iznosi prekršajnih sankcija propisanih za pravnu osobu koja obavlja tehničku izradu i personalizaciju osobnih iskaznica, predlagatelj smatra propisane iznose prekršajnih sankcija adekvatnima te je mišljenja da se ovim iznosom sankcija postiže svrha prekršajno pravnog kažnjavanja.

Vežano uz upit zastupnice Ružice Vukovac ispred Kluba zastupnika Domovinskog pokreta, zbog čega se procedura izmjene i dopune Zakona pokreće u vrijeme gospodarske krize, a Uredba se primjenjuje tek od 2. kolovoza 2021. predlagatelj ističe da za punu provedbu Uredbe (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje, koja se u svim državama članicama direktno primjenjuje od navedenog datuma, uz normativne treba osigurati i tehničke pretpostavke, koje se ne mogu osigurati prije usvajanja normativnog okvira. Što se tiče opaske iste zastupnice da se građane u vrijeme pandemije tjera u urede radi zamjene osobnih iskaznica, valja istaknuti da je prijelaznim i završnim odredbama Prijedloga zakona propisano koje je osobne iskaznice potrebno zamijeniti i u kojem roku, s time da najveći broj osobnih iskaznica građani neće morati mijenjati nego će one vrijediti do isteka roka važenja.

**TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU,
ODNOSNO DOPUNJUJU**

Članak 2.

- (1) Osobna iskaznica sadržava elektronički nosač podataka na koji se uz podatke iz članka 1. stavka 1. ovoga Zakona može pohraniti jedan ili dva certifikata.
- (2) Certifikati koji se mogu pohraniti na elektronički nosač podataka iz stavka 1. ovoga članka su identifikacijski certifikat i potpisni certifikat.
- (3) Identifikacijski certifikat je kvalificirani certifikat koji se koristi za elektroničku identifikaciju i autentifikaciju radi pristupa elektroničkim uslugama.
- (4) Potpisni certifikat je kvalificirani certifikat koji se koristi za podršku naprednom elektroničkom potpisu koji ima istu pravnu snagu i zamjenjuje vlastoručni potpis sukladno propisima kojima je reguliran elektronički potpis.
- (5) Davatelj usluga certificiranja koji obavlja poslove izdavanja certifikata iz stavaka 3. i 4. ovoga članka je pravna osoba ovlaštena za izradu osobnih iskaznica.
- (6) Davatelj usluga certificiranja iz stavka 5. ovoga članka dužan je uspostaviti Portal elektroničke osobne iskaznice na kojem će objavljivati sve informacije potrebne za korištenje osobne iskaznice, donijeti interni akt o postupcima certificiranja te se upisati u evidenciju ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva kao davatelj usluga certificiranja koji obavlja usluge izdavanja kvalificiranih certifikata te provesti integraciju u sustav e-Građani sukladno propisima o državnoj informacijskoj infrastrukturi.

Članak 3.

- (1) Pravo na hrvatsku osobnu iskaznicu ima svaki državljanin Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: osoba).
- (2) Osoba s navršenih 18 godina života s prijavljenim prebivalištem u Republici Hrvatskoj mora ishoditi osobnu iskaznicu.

Članak 4.

- (1) Rok važenja osobnih iskaznica i certifikata koje sadržavaju je pet godina.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, osobna iskaznica koja je izdana osobi s navršenih 65 godina nema roka važenja.
- (3) Osobna iskaznica izdana djeci do navršenih pet godina ne sadržava identifikacijski niti potpisni certifikat.
- (4) Osobna iskaznica izdana djeci od navršenih pet do navršenih 18 godina sadržava identifikacijski certifikat.
- (5) Osobna iskaznica izdana osobama od navršenih 18 do navršenih 65 godina sadržava identifikacijski i potpisni certifikat.
- (6) Osobe s navršenih 65 godina mogu po vlastitoj želji ishoditi osobnu iskaznicu s identifikacijskim i potpisnim certifikatom ili bez njega.
- (7) Osoba s navršenih 65 godina koja ishodi osobnu iskaznicu koja sadržava certifikate istekom roka važenja certifikata može nastaviti koristiti osobnu iskaznicu, ali njome neće moći obavljati elektroničku potvrdu svojeg identiteta niti će joj ona moći služiti za izradu naprednog elektroničkog potpisa.

(8) Ako osoba iz stavka 7. ovoga članka nakon isteka roka važenja certifikata želi i dalje koristiti osobnu iskaznicu za osiguranje elektroničke potvrde svojeg identiteta te za izradu naprednog elektroničkog potpisa, mora podnijeti zahtjev za izdavanje nove osobne iskaznice.

Članak 5.

(1) Osoba koja posjeduje osobnu iskaznicu mora podnijeti zahtjev za izdavanje nove osobne iskaznice ako:

1. su se promijenili osobni podaci o njezinu osobnom imenu, osobnom identifikacijskom broju, spolu, datumu rođenja ili ako je promijenila prebivalište u Republici Hrvatskoj
2. fotografija na osobnoj iskaznici više ne odgovara izgledu osobe
3. joj je istekao rok važenja
4. je oštećena na način da je otežano ili onemogućeno vizualno ili strojno čitanje podataka u vizualno ili strojno čitljivoj zoni, ako je djelomično ili u potpunosti prelomljena ili zbog bilo kojeg drugog razloga ne služi svrsi.

(2) Dijete i osoba koja nema prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj ne mora podnijeti zahtjev za izdavanje nove osobne iskaznice nakon isteka roka važenja osobne iskaznice koja joj je izdana.

(3) Ako su se promijenili podaci o osobnom imenu ili osobnom identifikacijskom broju, osoba je dužna zatražiti opoziv ili suspenziju certifikata u roku od dva dana od dana nastanka promjene.

(4) Nastupanjem okolnosti iz stavka 1. ovoga članka osobna iskaznica postaje nevažećom te je osoba dužna podnijeti zahtjev za izdavanje nove osobne iskaznice u roku od 15 dana od dana nastupanja tih okolnosti.

Članak 6.

(1) Osobna iskaznica izdaje se na propisanom obrascu.

(2) Obrazac osobne iskaznice sadržava: grb Republike Hrvatske, naziv: »Republika Hrvatska«, naziv: »osobna iskaznica« i broj osobne iskaznice, oznaku za elektroničku ispravu te prostor za upis: prezimena, imena, podatka o spolu, podatka o državljanstvu, datuma rođenja, osobnog identifikacijskoga broja (OIB), roka važenja, prebivališta, datuma izdavanja, naziva policijske uprave odnosno policijske postaje koja osobnu iskaznicu izdaje i podatka za strojno čitanje. Obrazac osobne iskaznice sadržava i prostor za fotografiju te prostor za potpis osobe.

(3) Na zahtjev osobe kojoj se izdaje osobna iskaznica izdat će se osobna iskaznica na kojoj se nalazi oznaka za osobnu iskaznicu: »OI« na Brailleevu pismu.

(4) Osobi čije se ime i prezime sastoji od više riječi, koje se zbog broja znakova koje sadržavaju ne mogu ispisati u prostoru za upis imena i prezimena u obrazac osobne iskaznice upisat će se one riječi osobnog imena koje je osoba izjavom pred matičarom odredila za uporabu u pravnom prometu.

Članak 9.

(1) Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje osobne iskaznice osoba je dužna dati točne i istinite podatke.

(2) Nakon zaprimanja zahtjeva za izdavanje osobne iskaznice osobni podaci podnositelja zahtjeva ispisuju se na propisanom obrascu iz evidencija Ministarstva, koje se vode u informacijskom sustavu, a podnositelj zahtjeva svojim potpisom na obrascu potvrđuje točnost ispisanih podataka.

- (3) Za izdavanje osobne iskaznice koja sadržava jedan ili dva certifikata podnositelj zahtjeva dužan je s davateljem usluge certificiranja sklopiti ugovor o obavljanju usluga certificiranja.
- (4) Protiv odluke kojom se odbija zahtjev za izdavanje osobne iskaznice žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 10.

- (1) Zahtjev za izdavanje osobne iskaznice osoba podnosi osobno.
- (2) Zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za dijete odnosno osobu lišenu poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na osobna stanja podnosi zakonski zastupnik.
- (3) Dijete do navršenih 12 godina ne mora biti nazočno prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje osobne iskaznice.
- (4) Zakonski zastupnik djeteta može biti roditelj, skrbnik ili osoba kojoj je odlukom suda povjereno ostvarivanje roditeljske skrbi nad djetetom u cijelosti ili u tom dijelu.
- (5) Ako roditelji djeteta zajednički ostvaruju roditeljsku skrb, zahtjev za izdavanje osobne iskaznice podnose osobno oba roditelja.
- (6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka, zahtjev za izdavanje osobne iskaznice djetetu može podnijeti jedan od roditelja, uz izjavu da će drugi roditelj osobno preuzeti osobnu iskaznicu.
- (7) Ako je drugi roditelj iz stavka 6. ovoga članka spriječen osobno preuzeti osobnu iskaznicu, osobnu iskaznicu može preuzeti roditelj koji je podnio zahtjev uz pisanu suglasnost drugog roditelja s potpisom ovjerenim kod javnog bilježnika ili nadležnog tijela, odnosno u konzularnom predstavništvu Republike Hrvatske ako se ne nalazi na području Republike Hrvatske, a drugi roditelj će moći suglasnost dati i elektroničkim putem korištenjem javnog servisa izdavatelja osobne iskaznice za dostavu izjave o suglasnosti ovjere elektroničkim potpisom, kad za to budu ostvarene pretpostavke.
- (8) Zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za dijete može samostalno podnijeti jedan od roditelja ako je drugi roditelj umro ili je proglašen umrlim, ako je lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na ishođenje osobne iskaznice, ako na temelju sudske odluke samostalno ostvaruje roditeljsku skrb u cijelosti ili u tom dijelu odnosno ako drugom roditelju miruje ostvarivanje roditeljske skrbi na temelju sudske odluke.
- (9) Iznimno od stavaka 5. i 6. ovoga članka, u žurnim slučajevima, kada prijete opasnost za dijete ili je izdavanje osobne iskaznice u osobitom interesu djeteta, zahtjev za izdavanje osobne iskaznice za dijete može podnijeti i izdanu osobnu iskaznicu može preuzeti isti roditelj uz pisanu suglasnost centra za socijalnu skrb nadležnog prema mjestu prebivališta odnosno boravišta djeteta, a ako dijete nema prebivalište odnosno boravište u Republici Hrvatskoj, centra za socijalnu skrb nadležnog prema sjedištu tijela kojem je podnesen zahtjev za izdavanje osobne iskaznice.
- (10) Za osobu lišenu poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na osobna stanja osobnu iskaznicu preuzima zakonski zastupnik.

Članak 12.

- (1) Prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje osobne iskaznice osoba je dužna dati otisak papilarnih linija lijevog i desnog kažiprsta.
- (2) Ako osoba nema kažiprst ili je vrh kažiprsta ozlijeđen, uzima se otisak srednjeg ili nekog drugog prsta, a ako nema jednu ruku, uzima se otisak kažiprsta i srednjeg ili nekog drugog prsta druge ruke.
- (3) Otisci papilarnih linija ne uzimaju se ako to zbog medicinskih razloga, koji nisu privremeni, nije moguće.
- (4) Otisci papilarnih linija i potpis ne uzimaju se od djeteta do navršenih 12 godina.

(5) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, osoba ne mora dati otiske papilarnih linija ako su otisci već izuzeti i pohranjeni u elektroničkom obliku u nekom postupku izdavanja javne isprave koji se provodio u Ministarstvu.

Članak 14.

(1) Osoba preuzima izdanu osobnu iskaznicu i podatke za aktivaciju elektroničkog dijela osobne iskaznice te podatke za registraciju na Portalu elektroničke osobne iskaznice, koji vodi davatelj usluga certificiranja, u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji u kojoj je podnijela zahtjev za njezino izdavanje, osim u slučaju iz članka 13. stavka 4. ovoga Zakona kada se preuzimanje zbog razloga žurnosti može obaviti i u policijskoj upravi u čijem je sastavu policijska postaja u kojoj je osoba podnijela zahtjev za izdavanje osobne iskaznice.

(2) Prilikom prvog izdavanja osobne iskaznice koja sadržava certifikate osoba je dužna registrirati se na Portal elektroničke osobne iskaznice korištenjem podataka za registraciju koje dobiva prilikom preuzimanja izdane osobne iskaznice te se informirati o načinu korištenja osobne iskaznice.

(3) Osoba sama aktivira elektronički dio osobne iskaznice korištenjem podataka za aktivaciju koje dobiva prilikom preuzimanja izdane osobne iskaznice.

(4) Policijska uprava odnosno policijska postaja dužna je prije izdanu osobnu iskaznicu poništiti te podnijeti zahtjev za opoziv certifikata pri uručanju nove osobne iskaznice ili prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje nove osobne iskaznice.

(5) Ako osoba ne preuzme izdanu osobnu iskaznicu i podatke za aktivaciju elektroničkog dijela osobne iskaznice te podatke za registraciju na Portalu elektroničke osobne iskaznice u idućih 90 dana od dana isteka rokova iz članka 13. stavaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona, policijska uprava odnosno policijska postaja će osobnu iskaznicu i podatke za aktivaciju elektroničkog dijela osobne iskaznice i podatke za registraciju na Portalu elektroničke osobne iskaznice poništiti te podnijeti zahtjev za opoziv certifikata.

(6) Poslovi izdavanja osobnih iskaznica moraju se obavljati u skladu s odredbama zakona kojim je uređen elektronički potpis i provedbenih propisa donesenih na temelju tog zakona te internog akta o postupcima certificiranja koji donosi davatelj usluga certificiranja.

(7) Osam dana prije početka izdavanja osobnih iskaznica davatelj usluga certificiranja mora biti upisan u evidenciju ministarstva nadležnog za poslove gospodarstva kao davatelj usluga certificiranja koji obavlja usluge izdavanja kvalificiranih certifikata.

Članak 16.

(1) Punoljetna osoba dužna je imati kod sebe osobnu iskaznicu i dati je na uvid osobama koje su na temelju posebnih propisa u obavljanju poslova iz svoje nadležnosti ovlaštene izvršiti uvid u osobnu iskaznicu radi utvrđivanja ili provjere identiteta nositelja osobne iskaznice.

(2) Punoljetna osoba ne smije dati osobnu iskaznicu drugome da se njome služi kao svojom niti se služiti tuđom osobnom iskaznicom kao svojom.

Članak 17.

(1) Osoba je dužna bez odgode prijaviti nestanak, sumnju u zlouporabu ili pronalazak osobne iskaznice najbližoj policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji.

(2) Ako je osobna iskaznica nestala ili pronađena u inozemstvu, osoba je dužna njezin nestanak ili pronalazak prijaviti najbližoj diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu Republike Hrvatske koji je o tome dužan bez odgode obavijestiti policijsku upravu odnosno policijsku postaju koja je izdala osobnu iskaznicu.

(3) Službena osoba u policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji kojoj je prijavljen nestanak ili pronalazak osobne iskaznice dužna je podatak o nestanku bez odgode upisati u službene evidencije te se na temelju tog podatka u evidenciji osobnih iskaznica koja se vodi u informacijskom sustavu Ministarstva nestaloj osobnoj iskaznici evidentira status nevažeće osobne iskaznice.

(4) Nakon što se nestaloj osobnoj iskaznici evidentira status nevažeće osobne iskaznice, automatski se pokreće zahtjev za suspenziju certifikata.

Članak 18.

(1) Nestanak osobne iskaznice ili sumnja u zlouporabu, u svrhu suspenzije certifikata, može se prijaviti korištenjem elektroničke usluge davatelja usluga certificiranja iz članka 2. stavka 5. ovoga Zakona.

(2) Kod prijave nestanka ili sumnje u zlouporabu osobne iskaznice korištenjem elektroničke usluge iz stavka 1. ovoga članka certifikati će biti suspendirani ako je tijekom provjere pristupnih podataka za Portal elektroničke osobne iskaznice prethodno potvrđen identitet osobe koja prijavljuje nestanak.

(3) Osoba iz stavka 2. ovoga članka dužna je naknadno, u najkraćem mogućem roku prijaviti nestanak osobne iskaznice najbližoj policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji radi evidentiranja potrage za osobnom iskaznicom u evidenciji koja se vodi u informacijskom sustavu Ministarstva.

Članak 19.

(1) Ako osoba čijoj su osobnoj iskaznici suspendirani certifikati zbog nestanka prijavi pronalazak osobne iskaznice u roku od osam dana od dana suspenzije certifikata, certifikati će ponovo postati važeći.

(2) Istekom roka od osam dana od dana suspenzije certifikata certifikati se automatski opozivaju i više se ne mogu koristiti.

(3) Ako osoba starija od 65 godina kojoj je nestala osobna iskaznica izdana s certifikatima prijavi pronalazak osobne iskaznice nakon isteka roka od osam dana od dana suspenzije certifikata, osobnu iskaznicu može nastaviti koristiti pod uvjetom iz članka 4. stavka 7. ovoga Zakona, ako je njezin pronalazak prijavila u roku od 15 dana od dana evidentiranja statusa nevažeće osobne iskaznice u evidenciji osobnih iskaznica.

(4) Nestalu osobnu iskaznicu izdanu osobi starijoj od 65 godina bez certifikata osoba kojoj je izdana može nastaviti koristiti ako njezin pronalazak prijavi u roku od 15 dana od dana evidentiranja statusa nevažeće osobne iskaznice u evidenciji osobnih iskaznica.

Članak 23.

(1) Policijske uprave odnosno policijske postaje elektroničkim putem dostavljaju ovlaštenoj pravnoj osobi sve osobne podatke koji se upisuju i elektronički unose u obrazac osobne iskaznice.

(2) Ovlaštena pravna osoba osobne podatke iz stavka 1. ovoga članka smije koristiti samo u svrhu upisa i elektroničkog unosa u obrazac osobne iskaznice.

(3) Upis i elektronički unos osobnih podataka u obrazac osobne iskaznice mora se obavljati u sigurnom okruženju uz poduzimanje tehničkih, kadrovskih i organizacijskih mjera zaštite osobnih podataka koje su potrebne da bi se osobni podaci zaštitili od slučajnog gubitka ili uništenja i od nedopuštenog pristupa, nedopuštene promjene, nedopuštenog objavljivanja i svake druge zlouporabe.

- (4) Nitko ne smije mijenjati, brisati ili na drugi način krivotvoriti podatke koji su upisani i elektronički uneseni u obrazac osobne iskaznice.
- (5) Ministar nadležan za unutarnje poslove pravilnikom će propisati organizacijske, tehničke i sigurnosne mjere u postupku izdavanja osobnih iskaznica.

Članak 25.

- (1) Nadzor nad ispunjavanjem i provedbom organizacijskih, tehničkih i sigurnosnih mjera u postupku izdavanja osobnih iskaznica u ovlaštenoj pravnoj osobi, propisanih pravilnikom iz članka 23. stavka 5. ovoga Zakona, obavljaju službene osobe Ministarstva koje su nadležne za obavljanje poslova vezanih uz postupke izdavanja osobnih iskaznica i nadzora nad tim poslovima.
- (2) Ako u provedbi nadzora službene osobe Ministarstva utvrde da ovlaštena pravna osoba ne provodi organizacijske, tehničke i sigurnosne mjere, Ministarstvo će joj rješenjem privremeno zabraniti obavljanje poslova te odrediti rok u kojem je dužna otkloniti utvrđene nedostatke.
- (3) Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (4) Nadzor nad postupkom izdavanja osobnih iskaznica u dijelu prikupljanja, obrade, korištenja i zaštite osobnih podataka mogu provoditi i državna i druga tijela određena zakonom i drugim propisima kojima se uređuje zaštita osobnih podataka.
- (5) Nadzor nad postupkom izdavanja osobnih iskaznica u području davanja usluga certificiranja provode državna i druga tijela određena zakonom i drugim propisima kojima se uređuje elektronički potpis.
- (6) Nadzor nad postupkom izdavanja osobnih iskaznica u području provedbe informacijske sigurnosti mogu provoditi i državna i druga tijela određena zakonom i drugim propisima kojima se uređuje informacijska sigurnost.

Članak 26.

- (1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj ovlaštena pravna osoba ako ne poduzme tehničke, kadrovske i organizacijske mjere zaštite osobnih podataka koje su potrebne da bi se osobni podaci zaštitili od slučajnog gubitka ili uništenja i od nedopuštenog pristupa, nedopuštene promjene, nedopuštenog objavljivanja i svake druge zlouporabe (članak 23. stavak 3.).
- (2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5000,00 do 10.000,00 kuna i odgovorna osoba u ovlaštenoj pravnoj osobi.

Članak 27.

Novčanom kaznom od 3000,00 do 4500,00 kuna kaznit će se za prekršaj osoba:

1. koja je navršila 18 godina i ima prijavljeno prebivalište u Republici Hrvatskoj, a nije ishodila osobnu iskaznicu (članak 3. stavak 2.)
2. koja u roku od 15 dana od dana nastupanja okolnosti iz članka 5. stavka 1. točke 1. i 2. ovoga Zakona ne podnese zahtjev za izdavanje nove osobne iskaznice
3. koja u slučaju promjene podataka o svom osobnom imenu ili osobnom identifikacijskom broju ne zatraži opoziv ili suspenziju certifikata u roku od dva dana od dana nastanka promjene (članak 5. stavak 3.).

**PRILOG - Izjava o usklađenosti prijedloga propisa s pravnom stečevinom
Europske unije**

**IZJAVA O USKLADENOSTI PRIJEDLOGA PROPISA S PRAVNOM STEČEVINOM
EUROPSKE UNIJE**

1. Naziv prijedloga propisa

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osobnoj iskaznici (II. čitanje)

2. Stručni nositelj izrade prijedloga propisa

MINISTARSTVO UNUTARNJIH POSLOVA

3. Veza s Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije

Predviđeno Programom Vlade Republike Hrvatske za preuzimanje i provedbu pravne stečevine Europske unije za 2020. godinu.

Rok: IV. kvartal 2020.

4. Preuzimanje odnosno provedba pravne stečevine Europske unije

a) Odredbe primarnih izvora prava Europske unije

Ugovor o funkcioniranju Europske unije

članak/članci članak 4. stavak 2. točka (j), čl. 45-62., čl. 67.-73., čl. 77.-80.

Ugovor o Europskoj uniji

članak/članci članak 2.

b) Sekundarni izvori prava Europske unije

Uredba (EU) 2019/1157 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o jačanju sigurnosti osobnih iskaznica građana Unije i boravišnih isprava koje se izdaju građanima Unije i članovima njihovih obitelji koji ostvaruju pravo na slobodno kretanje (L 188/67)

32019R1157

c) Ostali izvori prava Europske unije

-

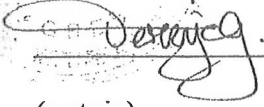
5. Prilog:

-

Potpis EU koordinatora stručnog nositelja izrade prijedloga propisa, datum i pečat

175
Terezija Gras

Državna tajnica za europske i međunarodne poslove

(potpis)

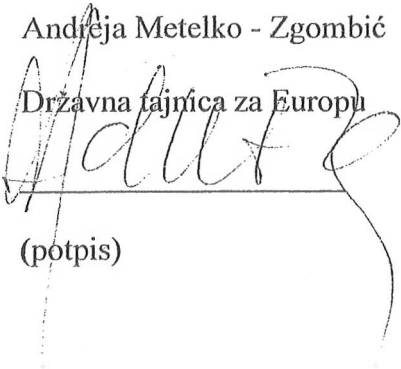
08.10.2020.

(datum i pečat)

Potpis EU koordinatora Ministarstva vanjskih i europskih poslova, datum i pečat

Andreja Metelko - Zgombić

Državna tajnica za Europu

(potpis)

16.10.2020.

SM
20